

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 24. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évnegyedre 3 ft. o. ó. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. ó. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. A nyilvántartás czikkjei sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

július—decemberi folyamára.

Egészévre 12 forint.

Félévre 6 „

Évnegyedre 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középutcai könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Kolozsvár, június 29.

(D) Habár párnap óta, hogy a Schmerling-ministerium irányában az őt addig istápoló felsőház is meglehetősen bizalmatlansági szavazatot adott, be lehetett látni a közvélemény mind nagyobbra tornyosuló áradatát, mely e ministeriumot elnyelni készül; mind a mellett nem lehetett számítani e ministerium oly rögtönös elmerülésére, úgy szintén nem arra, hogy ama ministerium buzgó párhívei az erdélyi s magyarországi korlátnokok oly egyszerre merülnek el vele.

Ma még, midőn ezen cikkünket írjuk, nem ismeretesek előttünk a ministerium s párhívei lemondásának indokai, s így azt sem tudjuk, hogy azt hazai alkotmány kérdéseink szempontjából mennyi részben méltathassuk, hogy azonban a lemondás eseménye a magyar királyság álláspontjával is legalább elvi összeköttetésben áll, azt ma is világosan következtetjük azon körülményből, hogy a magyar királyság korlátnokai is a ministeriummal egyszerre tűnnek le a szinpadról, holott ha ők az udvarnál ezen autonóm királyságot valóban képviselték volna, sorsuk nem leendett az osztrák ministerekével összekötve.

Tudva van azonban, hogy ama korlátnokok nem legalis uton a nemzet választottjai, hanem Schmerling ur rendszerének voltak általa kiválasztott támaszai, hű párhívei ama rendszernek, melyet a lelépelt államminister ur a magyar jogelvezés elmélete mellett akart létesíteni, s midőn így ők mind leléptek, bizvást lehet következtetni, hogy nem valamely a képviselő körében felmerült egyes kérdés, hanem magának a rendszernek már mindkét ház által megfáradott tarthatlanságából fejtett nagy elvi kérdések lehettek okai e gyors és felette fontos változásnak.

Telegrammunkban két új név merül gróf Belerdi és Majláth urak nevei, amaz, mint államminister, ez mint, hir szerint, az összes magyar királyság ideiglenes korlátnokai.

A magyar korlátnok neve mindnyájunk előtt ismeretes, a régi conservatív párt egy tekintélyes és nagy talentum tagját bírta benne, s nem lehet kétségünk abban, hogy ő nmlga nem teend szolgálatot oly kísérleteknek, melyek a magyar alkotmányosság tetteges tagadására lennének irányozva.

Hogy az osztrák ministeri kombinációba, kik jöttek be, győzött-e Austria azon bátor föllépti ellenzéke, mely az államministerium politikájának meddőségét belátva a birodalom nagy hatalmi tekintélyének fentartására erős és bátor szót emelt? azt még nem tudjuk, mert gr. Belerdi nevével egyik osztrák párt sem áll nyilvánosan szorosabb kapcsolatba, és így a ministerium pártiszeretét annak fejről egyszerre meghatározni nem lehet. Valószínűleg, midőn ezen cikkünk már világot látand, akkor lapunk képes leend hozni az újabb ministeri szervezetet.

A német tartományokban régebbi idők óta fejlett alkotmányos élet nem levén, nem esoda, ha szolgálataikban tekintélyes nevekkal találkozunk a nélkül, hogy nevével valamely határozottabb pártfogalom állana összeköttetésben.

Eppen ezért kedvezőtlen ítéletet nem mondhatunk saját érdekeinkre nézve az újabb felmerült név hallatára, midőn egy a pártok közt neutralisabb név könnyen azon föltevésre is vezethet, hogy annyi sikertelen program és kísérlet után egyenesen az uralkodó felség vette kezébe az alkotmányviszály megoldásának kérdését, atyai figyelmére méltatva a leghűbb magyar pártoknak ő Felsége személyéhez történt fölebbezéseit.

Ez eseményt ily irányban csak kedvezőleg magyarázhatjuk álláspontunkra nézve, és az eszmék azon fejlődésének természetes következményeként tekinthetjük, a mely fejlődés mind közelebb hozta Austria népeinek közvéleményét, s valószínűleg az uralkodó Felség hajlandóságát is a magyar nemzet alkotmányos felfogására.

Valamint nem valánk túlvérmekek a pesti látogatás remény és örömteljes napjaiban, úgy most, midőn már csak az idő közelségénél fogva is nekünk távollevőknek hozzávetéseinkben jogunk volna e nagy változást ama napok emlékezeteivel s reményeivel kapcsolatba hozni, éppen nem akarjuk kitűzni a győzelmi lobogókat; reményünk és bizalommal várjuk ugyan a további fejlődéseket, de nem tévesztjük szemünk elől, hogy két egymást követő, egyaránt költséges, és rokonszenvet nem nyert kísérlet anyagi és erkölcsi következményei igen is megnehezítik a korona gondjait, s a ki végre az ephemer kísérletek után egy jobb és maradandóbb biztosabb állapotot akar építeni, szükség, hogy a népek csöndjére, tulreményektől ment polgári buzgalmára, s elfogulatlan s corruptio által véggépp meg nem rotont alkotmányos érzelmeire s alattvalói hódolatára számíthasson.

Annai bizonyos, hogy ha egész Austriában való az, a mit néhány hét előtt a birodalmi tanácsban nyíltan kimondottak, hogy rosszabb állapot bármely ministerium alatt nem állhat elé, mint a melyet a Schmerling ministerium idézett fel, most, midőn azon legrosszabb állapot ministeriuma félrevonult, mindenesetre csak jobb állapotot várhatunk, és nekünk ez is vigasztokra esik, kik ama rossz állapot súlyát már ellenkező álláspontunknál fogva is a legnagyobb mérvben érezhettük.

Az, mi a Schmerling ministeriumot láthatólag leginkább összezombosította, kérdésen kívül a magyar alkotmányviszály, és a birodalomnak az általa képviselt rendszer alatt még jobban megrendített pénzügyi állása vala. Nem kell éles ész hozzávetetnünk, hogy a ministerium, ha kaphatott is újabb könnyű sebet, de kiválólag e két nagy seb miatt hulhatott el.

Ha az újabb ministerium a birodalom e két sebet hegeszteni képes leend, mi ebből egyszerre merítjük az erkölcsi és anyagi nyemerényt. Erkölcsi nyemerényünk lesz hazánk alkotmányos életének újabb lendülete; anyagi nyemerényünk közterheinknek vagy némi könnyebbülése, vagy ha e könnyebbülés még egyhamar eszközölhető nem volna, azon biztató kilátás, hogy ha az állam terhes adói nyomának, azok takarékosabb kormányzás mellett arra volnának rendeltetve, hogy az adósságokat törleszszék, s későbbi napjainkra terheinketől könnyebbedés, a vagyonosodás és jóllet lehetőségét biztosítsák.

Június 30-án. Ma már a ministerium lelépésének indokát constatiozhatjuk. A „P. Lloyd“ értesítése szerint a 26-iki ministeri tanácsban ő Felsége a ministeriumot azon legmagasabb nyilatkozattal lepte meg, hogy ily magyar korlátnokot nevezett ki. Ő Felsége ezáltal tetteleg kitüntette, hogy a magyar királyság minden főhatalma Bécsben, az egyedül illetékes királyi kezekben központosul. Természetes, hogy a Schmerling-ministerium, mely a magyar királyság suverain autonómiáját egész az elévülés elméletéig tagadta, egyebet nem tehetett, mint lelépni, s oly kombinációnak engedni helyet, mely a birodalomnak a dinastia általi közösségét, a magyar korona integritását, a historiai nyomodokon egyeztessé. Nézetünk szerint a császár és magyar király ő Felsége ezen szintoly érlyes mint atyailag méltányos fellépte után, bármely ministeriumnak más feladata többé nem lehet.

Most tehát kétségtelen, hogy a magyar kérdés vonta maga után az egész fontos eseményt. Nemzetünk szilárd jelleme a positiv törvények melletti hű kitartása, meghozta az első következményt; mérséklése, s az uralkodó Felség iránti jellemteljes hűségé meg-hozandja a többit is. Ez ma reményünk, s valamint kitartó hittel vártuk a megpróbáltatás napjaiban sorsunk jobbra fordultát, úgy kitartó türelemmel s ott, hol tenni lehet, kész érlyes tevékenységgel fog minden alkotmányos érlyem ember a legmagasabb jogos szándékok hű támaszává válni.

Örömrünk válik az új korlátnoknak az udvari kancellária tisztelő küldöttségéhez tett nyilatkozata e hó 28-kán, melyben kijelenti, miképp a cél, melyet ő Felsége az államjogi kérdések megoldására nézve kijelölt, s e célnak teljesedése, a mely a magyar haza és a birodalom jólétének kezességét foglalja magában, csak akkor teljesedhet, ha arra minden állampolgár legjobb erejét szenteli.

Jól esik valahára a kormány éléről egy kis alkotmányos hang: utóbbi időkben a kormány élén mindig a hivatalnokokra hivatkoztak, most a haza polgáira történik főhivatkozás, és a korlátnok ur beszédében örvedetesen ki van az is fejezve, hogy ő Felsége által az államjogi kérdés megoldásának célja egyenesen kijelöltetett, ki van az is emelve, — a mit másképpen nem is képzelhetünk — miképp ama legmagasabb cél hazánk és a birodalom jólétének kezességét hordja magában.

Ennyit már is constatiozhatunk, s azt hisszük ennyi is elég arra, hogy hazánk oly sokáig borult egén egy csöndes, és jótékony nap előhajnalát fölfedezhessük, a mi nehéz felleg uszik még az új korán előtt, azt a kedvező szelek zivatar nélkül széleszthetik szét, s nyomdokaik után a polgári boldogság s belnyugalom gazdag viránya fejlődhetik.

Kolozsvár, június 28.

(B.) Kétségen kívül nevezetes napok voltak a Felségnek Pesten mulatása napjai, és éppen ezért térünk ezekre vissza.

A Lajthán innen és tul, sőt a külföldön is, reményeket ébresztett, azon őszinte szívéllyesség, mely nemzet és fejedelem közt e napokban kifejtett.

Mi, kik az ünnepélyeken nem voltunk jelen, mégis e napokban szemünket a Buda várára függesztettük a magyar királyok ez ő lakára; mert innen, csak is innen várjuk a magyar kérdés szerencsés megoldását akkor, a midőn a törvényesen összehívandó magyarországi országgyűlés veszi kezébe a naponta égetőbbé váló kérdések elintézését.

Mennyiben fognak teljesülni a pesti napokhoz kötött remények, mi nem tudjuk s azt hisszük, hogy valamint tulcsigázott reményeket ébreszteni, úgy a nem alap nélkül felébredett reményeket elfojtani egyaránt hiba volna.

Ezen elvből indulva ki, elfogadjuk ugyan a „Bécsi Híradó“ 124-ik számában „Erdély“ czim alatt megkezdett cikksorozatban kimondott azon elvet, miszerint ma már nem lehet a tárgyakat egy „paterno nostri corde“ féle záradékkal elintézni, de nem tartjuk lehetősen, miszerint a Felség pesti útja, egy oly meggyőződésnek eredménye, mely a magyar kérdés szerencsés megoldására vezethet, ugyan is:

Az éppen most lelépelt ministeriumnak az eddigi rendszer érdekében tett sikertelen kísérletei — az ebből eredt ideiglenes, kivételes állapotok nyomasztó hatása az illető országokra nézve — a belügyek rendezetlenségéből s a költséges bureaucratikus rendszerből eredt s naponta ijesztőbb pénzzavarái az államnak, s azon többség, mely a birodalmi tanács jelen ülészaka alatt a verivert elmélet ellen, a valóságos alkotmányos szabadság érdekében, a 26. febr. nyiltparancs revisioja s a magyar kérdés alkotmányos alapokoni megoldása mellett, kifejtett; teljesen meggyőződheték az uralkodót az eddig követelt rendszer népszerűtlenségéről, tarthatatlanságáról.

Ha már ez így van, alapos okunk van reményleni, hogy az Uralkodó magyar királyi jogánál fogva kezébe veszi a magyar kérdés megoldását, s a törvényesen összehívandó országgyűlése őszinte közreműködésével sikerülend is azt megoldania.

Azonban azzal se ámitsuk magunkat, hogy a centralisatio emberei fel fognak hagyni terveikkel, csak azért, mert a jelen pillanatban megingott a föld lábuk alatt. Ők bebizonyították szívósságukat 1861-ben, a midőn a nyilvános térről leszorulva, a szinfalak megett mindaddig működtek, míg rendszerök életbeléptetéséhez újból nyilvánosan hozzáférhettek. E párt hihetősön ezuttal sem fog igen könnyen lemondani terveiről s nem

fogja megszüntetni a működését, főleg Erdélyben.

Mindnyáján ismerjük a szinfalak megett működő pártok veszélyességét, mert ezeknek rendszerint érdekekben áll a nép és uralkodó közti bizalom helyreállítását akadályozni, s éppen ezért bizalmunkat a Felség belátásában, közelebről hazánk iránt nyilvánított hajlamában, ügyünk igazságos voltában, s a Lajthán tul kifejtett alkotmányos irányban helyezük, s meg vagyunk győződve, hogy ha a pesti napokban, az Uralkodó s nép közt kifejtett bizalom teljesen megszilárdul, s a Lajthán tul az alkotmányos eszmék elégendő mély gyökeret vernek; ez esetben az alkotmányos szabadságnak s a dualismusk diadala a merev centralisatio s bureaucratikus rendszeren csak idő kérdése.

Fenebb kifejtett reményünket még azon körülmény is erősíti, miszerint meg vagyunk győződve, hogy Magyarország eldarabolása csak a centralisatio bureaucratikus pártnak volt érdekében, a midőn az elszagattott részekből austriai provinciákat akart teremteni, de az uralkodó háznak úgy, mint a birodalomnak, sőt Európának az áll érdekében, hogy Magyarország történelmi alkotmányos alapokon fejlődve s területében esonkitlan maradvaképes legyen megfelelni azon köteleességeknek, melyekre fekvésénél fogva az uralkodó család, a birodalom s az európai civilisatio érdekében hivatva van.

Ez állításunk igazolására szabad legyen rövid vázlatát adni annak, hogy mi lenne egy területében megcsontított Magyarországból, s mi főleg egy Magyarországtól elszakított Erdélyből.

Ha Magyarországot a szent István koronája eldarabolására tett vagy tehető bármely intézkedéseket fait accompli gyanánt elfogadna, ez által azon elvet ismerné el, miszerint az octroy közjogi erővel bir szemben a nép és fejedelmekkel kötött szerződésekkkel, s hogy a törvényes országgyűlések által hozott s törvényesen megkoronázott magyar királyok által megerősített törvényeket egyoldalulag eltörölni lehet.

Ily elvet, ha Magyarországot elfogadna, ez alapon alkalom serint el lehetne szoritani a szent István koronájától Horvátországot, ki lehetne szoritani abból a Vojvodinát, sőt egy Tótországoeskát is, s addig lehetne az eldarabolást vinni, míg a részek egyike se lenne képes autonomikus állását megtartani.

Mi hisszük, hogy a centralista urak keszek volnának egy ilyen Magyarországgal kedvezőbb föltételek alatt is transzignálni, de kételkedünk abban, hogy ha sikerülne a sz. István koronája egyes drága köveit helyekből kifeszegeni, képesek lennének a centralista urak azon köveket, egy európai conflagratio esetében az osztrák birodalom államhatalmi küllenségeitől megörizni, de tudjuk bizonyosan, hogy Magyarországot ily transactiot visszautasítana.

A magyar korona ily eldarabolása esetében újból Erdély jöne a legválságosabb helyzetbe. Hazánk ez esetben egy központosított birodalomnak a központtól távolos, elszigetelt provinciája lenne. Idegen bureaucraták kezében maradna a végrehajtó hatalom. Egy helyzetünkkel ismeretlen tagokból alakult törvényhozó testület intézkednék továbbra is a legéletbevágóbb kérdések felett. Szóval sorsunk a római provinciák sorsához hasonlítana.

Továbbá egy oly várhoz hasonlítana Erdély, mely a fősergetől el levén szakítva, őrségének vagy a hősies halált kellene választani, vagy magát a lehető kedvező föltételek mellett megadva, a vár az ellenség kezébe kerülve, központul szolgálna az ellenség hadműveleteinek.

Végre a nemzetiségek örökös tusája szinhelyévé válna Erdély, s könnyen beállhatna azon idő, a midőn ezt éppen a birodalom ellenségei céljokra kizsákmányolva, újból a német s török uralom feletti vita korszakához hasonló napokat érhetünk.

Meg vagyunk győződve arról is, hogy a Királyhágón innen lakó nemzetiségek jogegyenlősége, Erdélynek az 1848-ki törvények értelmében Magyarországra való bekebelezése által legkevésbé sincs kockázttatva, sőt azt hisszük, hogy csak egy alkotmányos s a pragmatica sanctio értelmében,

független, területén sértetlen Magyarország oltalma alatt válhatik a nemzetiségek jog-egyenlősége igéje testté, s hogy azt csak azok ellenezhetik, kik önérdékből burocraták, vagy meszebb ható politikai belátással nem bírnak.

Az is reményt ébreszt keblünkben, miszerint az 1848-diki törvények revisióját maga a Felső is a „magyarországi országgyűlés” teendői közé sorozta, s nem tett semmi különbséget az unio, s más 1848-ki törvények közt, a minthogy nincs is semmi különbség, s ebből önként következik, hogy azoknak akármelyikét módosítani, eltörölni, csak az 1848-iki törvények értelmében összehívandó s teljesen kiegészített magyarországi országgyűlésnek áll jogában.

A fenebbiek alapján ma is föltehető ugyan az, hogy a centralistico burocraticus párt újból meg fog kísérteni mindent arra, hogy közzögi alap tulajdonitassék a magyar korona területi épsége ellen tett egyoldalú intézkedéseknek; de viszont meg vagyunk győződve arról is, hogy a Királyhágnál innen és túl, minden alkotmányos párt színezet-különbség nélkül ovakodni fog oly lépést tenni, mely akár közvetve, akár közvetlenül oda volna magyarázható, mintha ők a magyar korona eldarabolására tett bármely intézkedést készek volnának fait accomplie gyanánt elfogadva, ezeknek alapján transigálni.

Elősoroltuk reményeink s aggodalmaink alapjait, s ezeknek összevetése után is azon reményt tápláljuk keblünkben, miszerint a pesti lapok megtették az első lépést arra, hogy az uralkodó s népe közt az óhajtott kölcsönös bizalom teljesen helyre álljon, s a lelépelt ministerium magatartása szemben a birodalmi tanácscsal meglehetősen meggyőzőhette a Lajthán tül alkotmányos érzelmű honfiakat arról, hogy a centralistikus rendszer a helyett, hogy a birodalom hatalmi állását, s az alkotmányos szabadságot számukra biztosítaná, éppen a birodalom anyagi ereje naponkénti csökkenésére, s a nép alkotmányos jogai kijátszására vezet.

Egy kis indvány

(utczák megnyitása iránt.)

Kolozsvár, június 26.

Hazai intézeteink között a muzeum-egylet s gazdasági-egylet azon igen helyes határozatot tették, hogy a keblü hirlapokban amaz intézetek anyagi s szellemi ügyei körül kifejtett indványokat válasszák el a tárgyalatnál és a közgyűlések elébe terjesztetni határozták.

Igen helyes volna, ha e szép eszmét minden hatóságaink felkarolnák, s azoknak folyvást működő közgei, a jóra való indványok kivételre törekednének.

Kolozsvár fővárosának hatóságától nem lehet egészen eltagadni azt, hogy olykor figyelmet fordít a nyilvánosság terén felmerült észrevételekre, s azt hisszük, hogy minden tisztelet hasznát veszi annak, ha az ügy kezelése körébe tartozó tárgyak az irodalom terén felemlítettek.

Alólírott ezuttal kisebb horderejű indványt akar tenni, hogysem szükség volna ily hosszú bevezetésre. Az egész egy-két ölnyi fal lebontására s husz-harmincz ölnyi utca megnyitására vonatkozik.

Indványom nem is új, mert ha jól emlékszem, e lapokban röviden meg volt már annak eszméje pendítve, s én inkább ez eszme körvonalozását s indoklását látom szükségesnek.

Nem lehet tagadni, hogy Kolozsvár legműveltebb része az ó-vár azon része, mely a Ferenczrendiek egyháza s a sörház között létezik, s melyhez közel esik a profiant-ház is.

Nem tagadhatni azt is, hogy ugy a sörfőzésnél, mint a sütődéknél erős tüzek égneek, s ha bár Isten jóvoltából itt még gyuladások nem történtek mostanság, de éppen az erős tüzelések miatt a gyuladások lehetőségét még inkább feltehetni, mint oly helyeken, hol csak rendes konyhatüzek égneek.

Képzöljük most, hogy ha a sörház meggyuladna s éjszaka-nyugati szél a tüzet a szegélyintézetnek s a mellette elnyúló szűk utca épületeinek vinné, bizonyos, hogy e megközelíthetlen helyen az oltás képtelenné válnék, daczára annak, hogy a Szamos csatornája alig tíz ölnyre fekszik amaz épületektől.

A hidkaputól, mely a tömeges közlekedésre maga is nagyon szűk hely, a kevéssé nyitabb ó-vár; hidig a Szamosot sehol sem lehet megközelíteni.

Kézszelfogható tehát, hogy itt a Ferenczrendiek egyháza előtt elnyúló sikátort a Szamosig mulhatlanul s minél hamarabb meg kellene nyitni, addig is, míg a hidkapu s a mellette megvásárolt romladozott ház valahára már lebontatnék.

A malom istállója s a sörház vége közt egy utczára alkalmas hézag van, melynek helyisége a város tulajdona, s a mely helyiség most semmi lényeges használat alatt nincsen.

Itt a varfalat lebontatva, azonnal meg lenne nyitva egy keskeny kis utca a várból kijövő csatorna mellett, a mi által az ó-várból egyenes közlekedés nyílnék a Szamos csatornához, s e csatornára építendő egy kis könnyű gyalog-hiddal a közlekedés is meg lenne nyitva a Széchenyi-tér nyitabb utcájára, a mi által az ó-vár ezen zug utczái rendőrségi tekintetben is lényegesen sokat nyernének.

Indítványom tehát az, határozná meg a város esküdt közönsége, hogy a Ferenczrendiek egyháza előtt éjszaka irányuló sikátor nyitassék meg egészen a Szamos csatornáig, s e csatornára egy könnyű hid állitassék, a mi ugy rendőrségi s közbiztonsági tekintetéből, mint tüzveszély esetében annyira szükséges, miképp egy tapasztalt ember méltán csak bámulhat azon, hogy ez utca még eddig és régen meg nem nyitott.

Az egész munkát egy hét alatt végre lehet közepe erővel hajtani, s mikor végre lesz hajtva, akkor mindenki meg fog győződni, hogy a város előjárósága egy igen tüdös és czélszerű gondolatot hajtott végre, a mi hogy eddig meg nem történt, annyival inkább lehet azon bámulnunk, mert szinte semmi áldozatot s költséget nem igényel, sőt most, miután a város azon helyes ötlethez jött, hogy igáserejét visszaállította, ezen kis utca kivágása a legjutányosabban esztőzölhető.

A másik megnyitandó helyiség volna a Búza-utca, a mely külső Szécutczával lenne összekötésbe hozandó.

És a harmadik a Farkasutca, mely a kaszára tér felől várfallal s egy sor épülettel van elzárva, a mely miatt mindkét utca egész tüzfészkek. Ez utóbbi utczát a ref. főiskola mellett a külső Tordaútcának is meg lehetne nyitni.

Ez utóbbi két utca megnyitása egy pár apró épület kisajátítását igényelvén, a város mostani pénzügyi viszonyai között nem éppen oly könnyen esztőzölhető, de ha megnyitásokat az esküdt közönség most elhatározná, egy-két év alatt ezen kisajátítás is igen könnyen megtörténhetik.

Mindenesetre ezen tüzfészkek ily módoni tartásában nagy felelősség hárul a város képviselőire s hatóságaira, s ne engedje az ég, hogy bajjóságot teljesüljön, de e helyiségek egy véletlen tüzveszély esete a hozzáférhetlenség miatt irtozatos pusztítást hozhatna e város nagy részére.

Egy külföldi tűzoltó társulat egykori tagja,

Meghívás

a magyar orvosok és természetvizsgálók f. évi aug. hóban Pozsonyban tartandó XI. nagygyűlésére. *)

A magyar orvosok és természetvizsgálók folyó évi aug. hóban Pozsonyban tartandó XI. nagygyűlésének ügyvivői a haza s a külföld t. cz. orvosait és természetvizsgálóit ezen gyűlés látogatására ezenel tiszteletteljesen felhíván, szükséges tájékozást tekintetéből a következőket becsájják közüdomásra:

1) Ezen nagygyűlés folyó évi aug. 28-kán kezdődik és szeptember 2-kán végződik.

2) A nagygyűlés tagja az alapszabályok értelmében lehet: minden oklevelezett orvos, gyógyszerész, valamint minden, a ki állásánál vagy hivatalánál fogva a természettudományok valamelyik ágával, az archaológiával vagy gazdasáttal, műiparral tudományilag foglalkozik, vagy annak őszinte kedvelője.

3) A tagok beiratása egy külön bizottmány előtt történik augusztus 25, 26 és 27-kén Pozsonyban a primatialis palotában (belváros Jánostér 13. szám), hol minden tag az 5 frnyi beiratási díj fizetése mellett kap egy felvételi jegyet, mely által jogosítva van a köz- s a szakgyűlésekben, a köz-ünnepélyekben és kirándulásokban részvenni, a kiállítások teremt látogatni stb. Ugyanott a szállás-utalványok, a maros-vásárhelyi nagygyűlésnek Évkönyve s a Pozsonyi Emlékkönyv, valamint az ezen alkalomra veretett érem fognak a t. cz. tagoknak kézbesítetni; a gyűlés ideje alatt pedig minden kiosztandó munkálatokat és a hivatalos napi közlönyt megkapják.

A vasutak: cs. kir. államvasut, a Ferdinánd-császár éjszakai, a tiszavidéki, s a déli vonat, valamint a cs. kir. duna-gőzhajózási társaság igazgatóságai szivesek voltak az ezen gyűlésre utazó tagoknak a vitelbér felét elengedni, s ezen kedvezmény érvényességét aug. 20-tól sept. 20-ig, az említett pályák azon vonalaira is kiterjeszteni, melyek Magyarországon kívül esnek. Ezen czélra szükséges azonban, hogy az illetők igazolási jeggyel el legyenek látva, melynek elérése végett a résztvevők aug. 20-ig a gyűlés pénztárnokához, dr. Rózsay József főorvos urhoz Pesten (országút 54. szám) bérmentes levelekben, s a felvételi 5 frnyi díj hozzá csatolásával forduljanak, feljegyezvén egyszersmind pontosan nevüket, állásukat, lakhelyüket s az utolsó postát, mire az igazolási jegy a postán rögtön el fog nekik küldetni — Pozsonyban megérkezvén, jelentik magukat a felvételi irodában a primatialis palotában (belváros Jánostér 13. szám), s az igazolási jegy előmutatása mellett beiratnak s a felvételi jegyet, a szállási utalványt stb. kezökhoz kapják. — Mintán a t. cz. tagok ingyen lakással lesznek ellátva, kívánatos, hogy az előleges bejelentések mielőbb történjenek. Azon urak, kik a vasuti kedvezményeket nem szándékoznak igénybe venni, felkérének, hogy a szállás utalvá-

*) A t. cz. szerkesztőség tiszteletteljesen felkérének ezen meghívásnak becses lapjába való fölvetelére.

nyozása végett aug. 25-ig jelentsék be magukat egyenesen a nagygyűlés egyik titkárnál, dr. Kanka Károlynál Pozsonyban, bérmentes levélben.

5) Augustus 27-kén lesz az első társas összejövetel (ismerkedési estély) a primatialis palotában; erre 28-kán délelőtt következik a megnyitó nagygyűlés, a következő napok egyikén a közös nagykirándulás leend a vidékre, három napon pedig szakgyűlések fognak tartatni, — utolsó napon sept. 2-kán tartatik a bezáró nagygyűlés.

6) Az előadásokat mind a nagygyűlésen, mind a szakgyűléseken minden nyelven lehet tartani.

7) Azon czélból, hogy a t. vendégek itt mulatása minél taunóságosabb s élvezetesebb legyen, az itteni rendező bizottmány gondoskodott arról, hogy ezen alkalomra egy műipari, gazdasági, régiségi s művészeti tárlat alakitassék, mely vállalatnál a t. pozsony megyei gazdasági egylet, számos iparos és műbarát hathatósan közreműködik. — Továbbá a közös nagy kiránduláson kívül a szakgyűlések napok délutáni óráiban az egyes szakosztályokban, kisebb kirándulások fognak szerveztetni.

A nagygyűlés ügyvivői, valamint a rendezők tehetőségök szerint mindent el fognak követni, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók XI. nagygyűlése a résztvevőkre nézve minél taunóságosabb, s jövőre nézve is minél tovább kedves emléktől lehessen.

Kelt Pozsonyban, 1865. évi júniusban.

Dr. Kanka Károly titkárok. Gróf Zichy Károly elnök. Dr. Rómer Flóris Dr. Balassa János alelnök.

Kül- és belföldi levelezés.

Alsó-Siménfalva, június hó.

Még a múlt évben az udvarhelyszéki tisztség méltányló jóváhagyása mellett megalakult a Siménfalva helységben egy takarékmagtár, mely igen életrevaló szabályok alapján létesült, s melyet ismeretün annál érdekesebbnek tartunk, minthogy a takarékmagtárak eszméje hazánkban minél inkább kezd terjedni, s ugy a már létezők alapszabályainak ismertetése felette szükséges azon esetből, hogy az újabbkeltü hasonló intézetek a már gyakorlatilag is helyesnek bizonyult szabályokat elfogadják. A siménfalvi magtár szabályai következők:

1) A magtárban betett minden egy véka gabona egy résztvevőnek tekintetik, s a midőn szavazás történik a magtár érdeke felett: mindenki anynyi szavazatot ad a hány részvénye van a magtárban, s a terhet is azon mértékben hordozandja.

2) A magtárba begyűlt gabona évenként mindig kiadandó lesz kölcsön, ha résztvevényes tag veszi ki, minden egy 16 kupás véka gabonáért más év aprilis hónapjában ennek 24-ik napjáig kell adni a magtárba egy véka s négy kupa gabonát, bármily drága lenne is a gabona, annál többet adni nem köteles. Erre a határ időre köteles mindenki kölcsönbeli tartozását a reáadásal együtt minden ellenvetés nélkül gabonájá javából, ha szinte esztendeig nem bírta is, ha csak 2—3 hónapig lett volna is nála, pontosan befizetni.

3) Ha valamikor a kölcsön nagyon kapós lenne, s a résztvevényesek közül annyian állnának elé annak követelésével, hogy a magtárban levő mennyiség a szükségesnek megfelelő nem tudna, akkor annak kiosztásába a résztvevényesek száma veendő tekintetbe oly móddal: hogy a kinek egy részvénye van egy, a kinek két részvénye van két részvényre kap kölcsön gabonát, s így tovább.

4) A résztvevények betett gabonát soha senki semmi szin alatt vissza nem követelheti, sem el nem adhatja, megszakadás esetében, ha valamely résztvevényes tagnak sem egyenes, sem pedig o'dalossal való utódai nem maradnának, részvényei a társulatra szállanak. Valameddig két résztvevényes tag ellent mond, a kölcsön-magtár felosztható nem lézen, ha szintén a többség azt határozná is.

5) Elhalálozván a résztvevényesek, részvényeik utódaira szállnak, s ezek leszármazás szerint részvény-aránylag élvezik annak jótékonyosságát.

6) A kölcsön-magtár-részvénytársulat most előre azok közül, a kikben legnagyobb bizalma van, s kiket legalkalmasabbnak vél, kinevez egy igazgatót, egy ellenőrt, és egy magtárnokot, igyekezővén olyanokat megynerni, kik legalább egy évig minden jutalom nélkül elvállaladják számadás mellett. Ez éven tul szabad választás mellett választandók meg.

7) Az igazgató mellé köteles a társaság mindig két segédet adni, évenként e terhet a tagok szerre hordozandják kapu szám szerint, mindenki tartozik egy részvényre egy évig viselni, a kinek egy részvényinél több vagyon betéte a magtárba, az olyan is az első kertületbe csak egy évig viseli a segédi hivatal, annak kitélésivel másra menyen, de a más kertületbe ismét köteleztetik, s így tovább minden kertületbe valamig mindenik résztvevényes tag elviselte minden részvényre. Az egyik segédnek olyannak kell lenni, ki az igazgató helyén és hon nem létiben, vagy betegsége esetében szolgálni legyen alkalmas. Ezeknek kötelessége lesz szükség esetében a tagokat összehívni a 16-ik pont alatti szabály szerint az adásokat a fizetésre figyelmeztetni, s több efféle.

8) Erkölcsei kötelessége lévén minden tagnak a 6-ik pont alatt felhozott kezelőknek segédkezt nyújtani, s a magtár nevedesít, gyarapodását maga s utódai érdekében is munkálni, s előmozdítani.

9) Minden tagnak jogában áll ezután is részvényeit újabb betételek által szaporítani, ugy mindazonáltal, hogy a magtár keletkezése óta az új betételig a reáadást is utánna kell adni, így például: a ki 1865-be szaporítja részvényei számát egygyel, kell bétenni egy véka s négy kupa gabonát, a ki 1866-ba szaporítja egygyel, annak már egy vékát s 8 kupát kell bétenni, s így tovább.

10) Azon tekintetből, nehogy a kölcsön adott gabona az elveszésnek ki legyen téve, minden időben mindenkinek kölcsön a magtárból, bárha részvényes is csak egy lesz adandó, ha érte 3 részvényes tag jót áll, olyanok, kiknek együttvéve legalább tíz annyit érő vagyonok lézen, mint a kölcsönözött gabona.

11) A mely résztvevényes tagnak a részvényre szüksége lesz minden évben aprilis 24-ik napjáig azaz Szt. Györgynapig jelentenie kell magát az igazgatónál, határozottan nyilvánítandó, hogy hány véka gabonára van szüksége kölcsönképpen, s ezen jelentkezés jegyzőkönyvbe iratván köteles mindenki anyni gabonát, a mennyit bejelentett, kivenni, s ha ki nem venné is a reáadást vékájától négy kupájával köteles a következő év Szt. Györgynapkor a magtárba befizetni. Ezen jelentkezések következtében számbavéttvén Szt. Györgynap után a jelentkezők, a midőn annyian lesznek, hogy a magtárt egészen kiürítik, a 3-ik szám alatti szabály szerint adatik ki a kölcsön; ha pedig nem vétetik az egész magtár igénybe, a résztvevényesek által, akkor a kölcsön kiosztásában nem lesz szükség tekintettel lenni a részvények számára.

12) Kölcsönt mindenki csak egy kap, ha az igazgatótól és ellenőrtől a magtárnokhoz utalványt veszen. Azért szükséges az utalványt mind az igazgatónak, mind pedig az ellenőrnek aláírni: hogy a kedvezés és részrehajlás meg ne történjen, különben is a 10-ik pont alatti szabály megtartása felelősség terhe alatt mindkettőjüket kötelezi.

13) Igazgató és ellenőr teendője a kölcsön kiosztását mindég elintézni, s ha valamikor a résztvevényesek közül elegendő kölcsönöz nem találkoznék, a résztvevényesek összegyűjteni, hogy a gabona-készlet elhelyezéséről, s hasznát hajtó állapotba tételéről gondoskodjanak, és intézkedjenek, s ha ily esetben a résztvevényesek egybegyűjtését elhanyagolnák, s abból a magtárnak kára, s rövidsége származnék, kárpótlásra köteleztetnek.

14) A magtárnok kötelessége a magtárra jó gondot viselni. Gabonát csak az igazgató és ellenőr által aláirt utalványra szabad bárkinek is kiadni. Kötelessége továbbá a kiadott gabonáról pontos számadást vinni, valamint a begyűlt gabonáról is. Szegény és nyers gabonát felelősség terhe alatt senkitől sem szabad elfogadni.

15) Minden év aprilis 24-ik napja elteltével 8 nap alatt köteles az igazgató a résztvevényes tagokat összegyűjteni, a magtár állását, ügyeit a gyűlés eleibe terjeszteni. E gyűlés eleibe kell beadniok számadásukat igazgató, ellenőr, és magtárnoknak megvizsgálás végett.

16) Kötelessége az igazgatónak minden év aprilis 1-ő napján minden kölcsönözött a kölcsön befizetésire figyelmeztetni, s annak következtében a 2-ik pont alatti szabály szerint mindenki köteles gabonájá javából a kölcsönt a magtárba befizetni.

17) A hanyag fizetőn törvényesen is felveendő lesz a kölcsön adott gabona, okozott költség fáradsággal és hátramaradással együtt. A pert az igazgató köteles folytatni.

18) Ha valamelyik résztvevényes tag, vagy utóda innen eltávozik, bárhol telepedjék meg, a magtár jótékonyágát éppen ugy élvezheti, mint a helyt lakók, de a távollét miatt részvényeit ki nem veheti.

19) Husz évig folytonosan nevedekendő lesz a magtári kezelés alatt levő gabona-mennyiség, annak beállításával összegyűltve levő gabona mennyisége tekintessék állandó alaptöbbség, azontul a mi szaporodást a kölcsön be hoz évenként, részvény-aránylag felosztandó lézen.

Különfelék.

*. A lapunk múlt számában közölt távsürgőnyök általában nagy sensációt csináltak nálunk is, s mindenki nagy feszültséggel várja a crisis lefolyását.

*. B. „P. Bote“-nak írják, hogy Plener utódjaként a pénzügyministerségre gróf Desseffy Emil is emlegetik.

*. Hogy városunk polgársága a közmunkák terheitől némileg óva legyen, közelebből hat szekeret állított fel a város, melyekkel már is hozzá kezdtek az utczák kövezetének javításaihoz. Mindenesetre czélszerű intézkedés, mintán a város az erőt folytonosan foglalkoztatthatja. A beléfeleltet tőke bizonyosan dűkamatot bajtan.

— A „Herm. Zlg“-ezemottó alatt „fiunt, quae fieri posse negabam“ hozzászóll a ministeri válsághoz, s két tételre szoritikozik: 1-őr szerenését kíván a magyar uraknak Majláth György urhoz, és 2-ór legbensőbb óhaját fejezi ki azíránt, hogy az öreg Austria elég erős legyen még ezt a „puff“-ot is kiállani.

— A mint a „Presse“ írja, István főherczeg Bécsbe hivatott.

— A mint a „P. Lloyd“ írja a három udvari kancellária egyestése közelebből váratik; a lemondás biré az erdélyi reichsrathok megdöbbsenek.

— B. Reichenstein lelépését mint hirt bozzák némely lapok, de nem mint positívumot. Elvi álláspontjánál fogva azonban valószínűnek látszik.

— Majláth György főkanzellár ő excja jun. 29-én foglalta el hivatalát; a mlgu udv. kanzellária személyzetét szokás szerint a püspök, Korizmics Antal ő mlga mutató be az új főkanzellárnak, s ékes beszéddel üdvözlé őt; mire ő mlga körülbelül következőleg válaszolt: „Őszinte, melegen érzett köszönettel fogadom méltóságodnak a nagym. kir. kanzellária nevében mondott üdvözlését. Midő ő ca. ap. kir. Fölsége legkegyelmesebb urunk határozott parancsa nyomán, ezen a tisztelt elődöm lemondása által megüresült díszes, de a jelen körülmények között kettőzetett súlyú állást elfogadtam: tettem azt szerény tehetségem érzetében egyedül annak tudatában, miként a célnak, melyet ő Fölsége legközelebb, ünnepélyes alkalommal kijelölti méltóztatott, valótlósága, melytől hazánk, s közvetve a birodalom maradandó jóléte föltételeztetik, szükségképpen egyedül akként sikerülhet, ha minden honpolgár azon körben, melyben hatnia adotta, önoadaadással, ha szükség önfeláldozással, mindenesetre pedig töretlen erőfolyel, működendik közre. E cél irányábani törekvéseimet, ugy hiszem és reményem, a mlgu kanzellária tagjai támogatni fogják, kettőzött szorgalommal, ritka ismereteik s tapasztalataik tárházával; támogatni nem egyedül a kötelesség rideg érzetével, hanem azon odaadással, melyet a pillanat komolysága és a cél magasztos volta igényel.“ Azután a főkanzellár egyenként fogadta a külön osztályok előadóit.

* A genuai „Movimento“ egy levelét közli Kossuth Lajosnak a „Corriere delle Marche“ anconai lap nyomán, melyben tudatja Kossuth hogy neje beteg ugyan, de nem halt meg. „Életem — ugymond e levél — szomorúsággal teljes életem hű társa, szeretet nóm nem halt meg. Nagyon beteg, és hosszas idő óta szenvedő, de hála Istennek még nincs elrabolva az én és szeretett fiaim karjai közül....“

* A „F. L.“ ugy hallja, hogy jelesebb festészek egy derék eszme megvalósításán működnek; azon, hogy a haza kitűnő fiait a muzeumi képesarnok számára minden anyagi jutalom nélkül arcképezézzék, s az utókorának teljes hűségben adják át azok vonásait, kik bizonyára egy későbbi kornak is tisztelet tárgyai lesznek. E nyereséget csak azon veszteségből is megítélhetjük, hogy Petőfinek például az arcképét maig sem birják oly hűségben, a mint azt csak a művészi eszt adhatta volna vissza. Az említett derék, lelkes festészek közül Székely Bertalan Arany, Deák, és Eötvös arcképeire vállalkozott.

* A Dunafejedelemsegekben levő lengyelek közül többen, miután sokáig nyomorogtak, újabb jó állomásokra tettek szert; a műveltebbek egy része a francia consulatusnál nyert alkalmazást. Azonban az egyik nevezetes emigrans Kwiecienski nevé, a szenvedett nélkülözések folytán éppen akkor, midőn sorsa jobbrafordultat remélhetette, meghalt.

* A pesti polgárok ő Fölségéhez intézett hálafelelő iratát a kérelem is benn van, hogy ő Fölsége az országot legközelebb felséges nevével és a csász. gyermekekkel együtt meglátogatni kegyeskedjék.

* Kuza herceg a konstantinápolyi patriarchoaság alól feloldta magát, és a moldva-oláhországi orthodox egyházat, orosz- és görögországi példájára, független nemzeti egyházzá tette. A jassyi püspök azonban óvást tett ezen „vallástalan ujtás“ ellen, mint ő nevezte. A jassyi püspököt a herceg letette hivatalából. Az új jassyi metropolita egyszerűs mind szuczava püspökké is van nevezve. Ebben az az érdekes, hogy Szuczava austriai területen van, Bukovinában. — A Bukarestben levő lengyel menekültek jobb sorsban kezdenek részesülni s hivatalokban alkalmaztatnak.

* A párisi kocsis strikes a kormánynak több aggodalmat okoz, mint a kényelemvesztett közönségnek. Napoleon császár ajkára ez alkalomból valami szelleműs üjdondás esinos bon mot-t adott. A miniszterek egyike t. i. a francia felség előtt élénk színekkel s nagy felindulással festvén a börszén uralkodó intrigákat, kinyilatkoztató, hogy a kormánynak tenni kell valamit ez ügyben, másként félt, hogy egy „coup de bourse“ talál bekövetkezni. Napoleon mosolyogva felelé: „Je ne crains pas les gens à coup de bourse, mais ce qui me préoccupe, ce sont les gens à coups de poings“ vagyis más szóval: ő felsége jobban félti a — hátát, mint a zsebét.

* Newyorkból írják, hogy a confoederáltak, mielőtt Brownsvillet, a mexikói Matamoras-szal szomszédos határvárost feladták volna, ágyúkat eladták, s a folyón átszállíták a császári mexikói katonáknak. — Kentuckyban a fehér polgárok nagy része nem akar többé munkát adni a felszabadított négereknek, így akarják őket onnan eltűzni. A négernek küldöttség által panaszkodtak e miatt Johnson elnök előtt, s kikérték a kormány védelmét és Kentuckyban a haditörvényszék fenntartását. Richmondban kellett zárni a szerencsen-iskolákat a gyermekekkel kegyetlen bánás miatt. Virginiában oly nagy nyomorúság van, hogy a kormány naponként 20,000 embert kell táplálni.

* Az 50 rubel értékű hamis bankjegyek forgalomba hozása miatt Bécsben elfogott oláh marhakereskedő terjedelmes vallomásokot tettek, melyek

folytán már Lipcsében is elcsíptek egy ily jó maradarat, kinél szintén 3000 db 50 r. bankót lettek. Ha a lapok üjdondásai a visoi következtében a banda többi üzerei nem élnek a gyanupörrel s el nem tűnnek, valószínű, hogy rövid időn mind burokra kerülnek. Szász- és Bajorországot különösen elárasztották gyártmányaikkal.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, jun. 23. A „Nat. Ztg.“-nak írják: Tegnap este ismét érkezett Bach bárótól jelentés, mely ujól constatálja az Olaszországgal alkudozások megbiusultát. Ezen jelentést Bach az itteni kabinetből hozzá intézett kérdézőkösdés-következtében küldte; miután a kabinetben nyugtalanságot gerjesztett az, hogy Párisból olyan tudósítások érkeztek, melyek szerint ott nem tartják annyira sikeretlennek Vegezzi alkudozásait, mint az osztrák római követ rajzoló. Levelező szerint a „Gen. Corr.“ nagyon messzire megy, azt állítván a „Köln. Ztg.“ czáfolásaké, hogy Bach báró éppen nem avatkozott be az Olaszországgal alkudozásokra vonatkozólag; sőt constatálva van, miszerint Bach báró nagy igyekezetet fejtett ki annak megállításában; hogy az alkudozások át ne vitessenek a politikai térre is; s e tekintetben több ízben értekezett Antonelli bibornokkal. Egyébiránt a „Köln. Ztg.“ tovább is ragaszkodik állítása alaposágához, közelebbi számában ezt írván: Az osztrák „Gen. Corr.“, mint egy bécsi sürgönyből látjuk, „merő koholmány“ bélyegzi a mi közleményünket, mely Bach bárónak a Róma és Olaszország közötti alkudozásokra vonatkozó szerepéről szól. Nekünk arra ez a feleletünk: először, hogy a szóban forgó közleményeket igen biztos kézből kaptuk; másodsor, hogy ama tudósításnak egész első fele, és kiváltképen a mi a hűség esküre felmerült nehézséget illeti, egészen valónak bizonyult, azzal a különbséggel, hogy a mi tudósítónk a nehézségek elhárítását valószínűnek hallotta, s harmadsor, hogy az osztrák tudósítónak nehezen fog sikerülni, a világot arról meggyőznie, hogy az „merő koholmány“, midőn azt mondják, hogy a bécsi kabinet bizalmatlan szemmel nézte amaz alkudozásokat, s Bachnak erre vonatkozólag értekezlete volt Antonellivel. Valjon az értekezés, s a bécsi szóbeli sürgönynek felolvasatása valóban május 15-kén történt-e vagy pedig már május 14-én megesezt, vagy csak 16-án történt, az nem változtat a dolog velején; mert a mi tudósítónk május közepét írja.

A hamburgi „B. Halle“ bécsi levelezője mint bizonyost állítja, hogy az uralkodók karlsbadi találkozásából semmi se lesz. Ugyanezen levelező szerint az is hű reménykedése Poroszországnak, miszerint azon alternativa folytán, hogy vagy távolították el Angustenburg hg a bgségekből, vagy semmi se lesz a rendek egybehívásából, Austriát meg fogja lágyítani; mert Austria készebb a rendek egybehívását sorsára hagyni, mint a herceg eltávolításába beleegyezni; s hogy azt Poroszország valami csiny által eszközölné, azt nem teszi fel, mivel azt Austria, mint ellene elkövetett sértést megengedő oknak venné a diplomaiai érintkezést megszakasztására. A hercegségek kérdése e szerint a condominiumnál fogva, jóformán a régiben marad.

A „Mem. dipl.“ mindameltt azt tartja, hogy daczára a két kormány közötti feszült viszonynak, mégis találkoznak fog még e nyáron a két uralkodó vagy Karlsbadban, vagy Gasteinban.

Bécs, jun. 27. Az a hír, hogy a miniszterium leköszönése elfogadtatott. — Az „Abend post“ írja: Rainer főherceg saját kérelme folytán hosszabb szabadságra bocsátatott; ideiglenesen Mensdorff grófra bízott a ministertanács elnöksége. Zichy gróf a magyar udv. főkanzellár s Nádasdy gróf miniszter saját kérelmekre fölmentettek hivatalaikól; és pedig: Zichy az állami szolgálatban való további alkalmaztatás fenntartása mellett; Nádasdy legf. elismerés kijelentése mellett. Mailáth Gy. magyar udvari főkanzellárrá nevezetett ki, s ma már le is tette ő Fölsége kezébe az esküt.

Az urakháza mai tilése elfogadta: az ideiglenes vámtarifát, továbbá az államminiszterium költségvetéséből a politikai közigazgatás, cultus, horvátb-, magyar-, erdélyországi udv. kanzellária fejezeteket, általában a bizottmány javaslata szerint.

Francoiaország. Páris, jun. 23. A „Coor. Havas“ írja: Vegezzi távolléte alatt valami reactionarius befolyásnak kellett a pápára hatni, mivel az alkudozások ujra megkezdésekor a pápa és miniszterei is sokkal idegenkedőbbeknek mutatták magukat. Akárki mit beszél, az elzött uralkodóval rokon udvaroknak megjegyzéseket kellett tenniük, s figyelemzetniük a pápát, hogy ha az egyházi alkudozásokban mélyebben ereszkedik, majd átsikamlak a politikai kérdések terére is, s mások jogai mellett a magának is árt. —

Páris, jun. 25. A törvényhozó test elnöke ismét felszólított a kamrai tárgyalások gyorsítására. Jul. 1-jén az ülések valószínűleg befejezetnek. A tervezett új kölcsön s több helybeli érdekű törvény megszavazása a jövő évi ülésszakra marad. A Talabot Fremy társulat vonakodik most a krimiai viták után az algiri közmunkákat átvállalni. A kormány más tőkepépzéseket keres. Vegezzi egyelőre

nem megy vissza Rómába, a párisi kabinet azonban Florenczben közvetítőleg lép fel. A pápai nunciatus Mexikóból a hónap végéig bizonyosan visszakerkezik. A francia kormány semleges marad a dél-amerikai harcokban. A lissaboni kabinet tiltakozik azon szemrehányás ellen, hogy részt vett volna a spanyol nyugtalankodásokban. A portugali király atyja azonban mindig támogató az iberiai csatlakozási eszméket.

A „France“ megerősíti ma, hogy a francia hadsereg erősítést igényel Mexikóban: mindameltt ezen keserű lapdacsot következőleg czukrozza meg: Hadseregünk, mely 22,000 harcoképes katonából áll, a kiszolgált elbocsátása s néhány ezredek Afrikába és Francoiaországba visszahívása által: azonban a mexikói hadsereg megint teljes erőben lesz a szabadságosok behívása által, a mi az algiri, római, sőt a Francoiaországban állomásozó csapatoknál is megtörténik, a mennyiben pénzügyi okok idézték elő bizonyos időre a szabadságolásokot.

Páris, jun. 26. A császár felszólította minisztereit, hogy algiri terveire vonatkozólag tárgyalásait siettessek. A császár szerencsét kívánt a spanyol királynőnek az új miniszterium kinevezésére. Prim hazájába készült utazni, miután O'Donnel meghívta. Rios Rosas támogatni fogja a kormányt. A királynő a miniszterium kinevezése előtt a progressista párttal is tanácskozott. Persigny hg kinevezetése az 1867-iki ipartársulat-bizottmányának elnökségére nehézségekkel találkozott, miután másutt is e helyre az uralkodó családhoz tartozó hercegek nevezettek ki. A londoni kabinet kívánja, hogy a francia hajóhad kezdje meg a látogatást s így a vizontlátogatás csak az udvariasság által követelt rendszabály színté venni fel. Olaszország nagy városában francia néppellenes népgyűlések tartatnak. Spanyolországból a legmeglepetőbb tudósítások érkeznek: a királynő egyszerre teljesen alkotmányos szellemű akar lenni; szövetséget köt Francoiaországgal, a császári hercegeknek eljegyezi leányát. O'Donnel annexio-politikát folytat. A királynő találkozása a császárral septememberben valószínűleg megtörténik. Egy francia hajóhadosztály Plymoutheban látogatást teend, s az angol hajóhad egy része viszozozza azt Cherbourgban Napoleon napján.

Olaszország. Flórencz, jun. 22. A „Köln. Ztg.“ levelezője írja: A Róma és Olaszország közötti alkudozás tehát megbukott. Valótlanság volna azt állítani, hogy a közvélemény ezen esetet sajnálkozással veszi. Az olasz kormány nem tehet magának szemrehányásokat, mert csak addig ment a meddig mehetett, s Róma csupán azért utasította vissza jelentékeny engedményeit, hogy nem akart Olaszország politikai cselekménybe bocsátkozni. Már el volt mondva, hogy mennyire ereszkedett Olaszország s nem lehetetlen, hogy a szent atya iránti tiszteletből mindameltt meg fogja tartani, Olaszország, a mit a püspökségek kérdésében ígért. Vegezzi tegnap sürgönyt kapott kormányától, melynek folytán megesehetik, hogy minden további alkudozást abba hagyva a főnebb említett engedmények megadását kilitásba fogja helyezni. Még nem tudhatni, valjon csak a régi tartományokra, vagy az újabbakra is kiterjeszkednek-e azok. A római diplomata kezdettől fogva gyanítottá, hogy erősebbnek érzi magát az olasznál, mely azonban nem engedte magát törbe keríteni. Vegezzi megadván a pápának abbeli jogát, hogy minden fenntartást mondjon ki kereken, a melyet lelkiismerete sugall, annálkább remélhetett sikert, minthogy már van rá előzetes eset.

Németország. Berlin, jun. 26. Az elberfeldi lap berlini félhivatalos levelezője azon nézetet tulajdonítja Poroszországnak, hogy a közös birtokkal felruházott hatalmak külön-külön is eltávolíthatják Augustenburg herceget, mint a ki a birtoklást háborítja; különösen pedig Poroszország teheti azt, mert Augustenburg herceg az ő alattvalója.

Hamburg, jun. 26. A „Börsenhalla“ bécsi levelezője szerint, Francoiaország igen előékeny Austria irányában, miután a barátságos viszony Austriával, Francoiaország érdekében fekszik. Az itteni lapok következő bécsi táviratot közölnek: Austrai Berlinben a hercegségeket megszállva tartó haderő leszálltatását indítványozza.

Lengyelország. Varsó, jun. 22. A „Breslauer Zeitung“-nak írják: „Berg“ tábornoknak Szent Pétervárról visszaérkezése óta legheibb változást se tapasztalhatni a kormányzatban. Mind a mellett megállapított közvélekedés, hogy a hadiállapot nem sokára meg lesz szüntetve, legalább a mennyiben most a polgári szervezetbe is bocsátkozik, s mondják, hogy Trepow tábornok ezen oknál fogva hagyná el itteni állomását, Miliutin meg nincs itt, de el fog jönni, mert bizonyos, hogy az újraszervezési munkálatok vezetésével ő bízott meg, s az kétségtől nem igen felfogható dolog volna, hogy miképpen működhetnék ő Trepowal együtt, miután tudva levő dolog, hogy személyes és elvi ellenségek.

Spanyolország. Madrid, jun. 22. A Narvaez miniszteriumot O'Donnel, vagyis a „szabadalmú unio“ miniszteriuma váltotta f.l. Nem nagy bizalommal viseltetik a közvélemény az új miniszter elnökhöz; de nincs is olyan államférfi, a kit Izabella királynő választana és választatna hogy a közvé-

leményt kielégítse. Martinez pénzügyminiszter a madridi legjelesebb ügyvédek egyike. Négyeszer volt már a cortex tagja, kétszer középítkezési miniszter, 1854-ben Espartero s 1864-ben Miraflores alatt, O'Donnel első miniszteriuma idejében pedig madridi polgári kormányzó volt. Calderon Collantes volt cortex képviselő és senator is, s jeles szónoknak mondják. Posada Herrera már régebben volt O'Donnel alatt öt évig belügyminiszter, s a most megbukott miniszterium alatt az ellenzék feje volt. Bermudez de Castro külügyminiszter 1853-ban pénzügyminiszter volt Lersundi alatt, s 1857-ben belügyér az Armero-Mon miniszteriumban. Vega de Armijo középítkezési, három évig volt Madrid polgári kormányzója, s O'Donnel alatt előbb középítkezési majd belügyminiszter. Zavala tk most harmad ízben veszi át a tengerészeti tárczát, mérsékelt progressista. Canovas del Castillo gyarmattügyim. Mun alatt belügyér volt; jó szónok Serrano tábornagy madridi főkapitányvá nevezetett ki s általános amnestiát hirdetett a sajtóvétségekre.

Madrid, jun. 25. A kabinet crisis következménye egy intésnek, melyet a királynő kapott Miraflores és Rios Rosastól, hogy általános forradalom fog kiütni. Epeletes gróf ujra kinevezetése, kit a miniszterium elbocsátott, volt az alkalom és ürügy a cabinet visszalépésére. O'Donnel kormányát Rios Rosas támogatandja. A legszéles terjedelmű amnestia bocsátatott ki a sajtó vétségekre; a választási census nagyon leszálltatik. Serano Madrid katonai parancsnoka Sesto herceg a főváros polgári kormányzója lett. Echachua tábornok aragoniai főparanssnok, Ustariz tábornok államtitkár a hadügy-miniszteriumban.

Ujabb Páris, jun. 27. Rómával a feszültség növekedő félben van. A pápai nyomdából egy irat került ki, mely Francoiaországot okozza az Olaszországban támadt összes zavarokért. Madridi hírek jelentik, hogy Isabella királyné az angol királynéhoz hasonló állással akar megelégedni. Francoia- és Spanyolország közt véd- s dacszövetség kötötnék. — Mon mint követ megy Florenczbe, Concha hasonló minőségben Párisba. O'Donnel rokonszenvez azon tervvel, mely szerint Portugallia Spanyolországgal egybeolvastatnék.

— Páris, jun. 28. Napoleon hg felhagyott a föld körülhajózása eszméjével; előbb Havrebe megy fürdő használni, később a dublini kiállítás látogatja meg. A császár legelőbb Vichybe megy, később a chalonsi táborba, s csak azután Biarritzba a császárnéval. Vegezzi utasítást nyert, miszerint bucsuzások ő utasításának kijelentse, hogy a kormány a távollevő püspököknek visszatérését Lombardiába s Piemontba megengedi. E két tartományban a pápa tetszésére bízatik a megüresült püspökségeket a szokásos formában betölteni.

— Berlin, jun. 27. A porosz király szombaton Karlsbadban hosszabb ideig tartó látogatást tett Augustenburg hercegnőnél. (Frigyes herceg nővérénél.)

— A porosz kabinet kijelentette Bécsben, miszerint az Austria által kívánt csapatleszállítás a hercegségekből, tekintve az ott fenforgó pártszervezéseket, — nem tanácsos a közcsend érdekében.

— Madrid, jun. 26. O'Donnel előterjesztette programját a kamarások. A belpolitikát illetőleg sajtószabadságot s az egyházi javak törlesztés általi kisajátítását ígérte. A külpolitikát illetőleg minden külhatalommal a barátságos viszony fenntartását és Olaszország elismerését ígéri. A rend fenntartására csak törvényes eszközök fognak használatni. Ezen közlemény nagy tetszéssel fogadtatott. Posada Herrera választó törvényjavaslatot terjeszt elő. Castellar tanár visszahelyeztetett, sajtópere megszüntetett. Prim tk távirati kérdézőkösdésére a legkiterjedtebb szabadságot kapta.

— Newyork, jun. 15. A Monroe-erőben levő néger csapatok nem akartak Texasba kiindulni, s azzal fenyegették tisztjeiket, hogy löni fognak rájuk; minek következtében lefegyvereztettek. — City Pointbe parancs küldetett, hogy a feketéknek nem kell több fegyvert kiosztani.

NYILTSÓRÁS. K. F. urhoz Hollandiába: Lincoln életiratainak folytatását mielőbb elvárjuk, minthogy azt júliusi tárczámban elkezdjük közreadni.

M—i urnak: A kérdéses életrajz elkészült, miután a második évi folyam már sajtó alatt van.

Távirati tudósítás a bécsi börséről.
Junius 30-kán: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 74. — 5% Metalliques 100 frt 69. — Bankrészvény 798. — Hitelintézeti részvény 200 forint 177.70. — London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 108.85. — Ezüst 106.50. — Cs. kir. arany 5.18. — 1860. kölcsön 90.55.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE június 27-kén 1865.

Table with columns for 'Államodóság', 'Elsőbbségi kötvények', 'Részvények', 'Záloglevelek', 'Földterhermentesítési kötelezvények', 'Sorsjegyek', and 'Pénznemek'. It lists various financial instruments and their market values.

Á t n é z é s e
a kolozsvári levél- és szekérposta indulásának és érkezésének.
Indul a levélposta:
Magyarbanba és külföldre naponként déli 12 órakor.

A Biasini gyorskocsi indul:
Table with columns for 'Tiszta búza', 'Rozs', 'Árpa', 'Zab', 'Török-búza', and 'Marhahús fontja'. It lists market prices for various goods.

H I R D E T É S E K.

Aranyér.
Három elismerő irat,
a Daubitz R. F.-féle növény-liqueurt illetőleg.
Tektetes úr! Miatán nekem a Daubitz-féle növény-liqueur...

Sporzon Pál
Gazdasági talajisme,
vagy is
a termőföld eredete,
minősége, ereje, nemei s osztályai; rövid bevezetéssel a növény-élettanba.
Vezércsillagok,
vagy is velős mondatok és költői gondolatok...

(200)
Alább irt bátor vagyok a t. cz. kö-
zönséggel tisztelettel tudatni, miszerint az
ugynevezett FLORA nevű földi intézetet
kezelésem alá vévén, július 1-től kezd-
ve minden időben meleg és hideg für-
dőkkel szolgálhatok:
meleg fürdő 40 kr.
hideg fürdő 10 kr.
zuhany 15 kr.

(77)
Dr. Romershausen szem-esszenciája
láttehetség megtartása, erősítése és helyreállítására.
Ezen cím alatt árulatik valami esszencia, melyet nem régiben egy keres-
kedői üzletembe felvéve volt könyvvivő Drezdában utáncsúált, s így általaános keres-
kedelmi forgalomba hozott, annyira, hogy azt az én igazi esszenciámtól tvegeről, ki-
állításáról s hozzászólott utasításról, szorosabb vizsga nélkül megkülönböztetni nem lehet.

GÁSPÁR JANOS
nagyenyedi neveléstanár és képezdeigazgató
Harmadik javított, 9 beszélt- és 170 vers-csemegével bővített ket-
tős kiadás; névszerint:
egyik íróvelére nyomott diszkadás 2 gyönyörű színezett, 2 könyvmásu és 23
fametszésű képpel.

(88)
Komoly figyelemztetés.
A t. Szülékhez!
A tisztelt közönség, gyermekei egész-
ségi állapotának megőrzésére és a meg-
evőnek fenntartása tekintetéből, az általam
feltalált és kiállított biztos hatású „Gilisza
csokoládé” óhajtván megszerezni, e
törökveszélbe — már többször — hamisítva
utánozt készítményvel lön részvetve.

(89)
CZELL JÓZSEF Brassóban
vegytani gyúfa-gyárát
az újabb időkben több részben megnagyobbítván, alkalmazva a technikai an
tett legújabb haladásokat s tulajdon e dejelben műhelyek felállításával azon
szerenés állásban van, hogy már régóta mint kitűnőnek elismert gyár-
mányát, a még eddig nem létezett jutányos árban a t. cz. nagy és
kis kereskedő urak figyelmébe ajánlja.

Róma és a római birodalom történetei.
Lamé Fleury után magyaritá Szabó György, tanár. Két rész
két kötetben 2 fnt.
Szűnnapi kirándulás Erdély nyugoti hegyei közé.
Honunk ifjusága számára. Irta Ompolyi. Öt tájképpel.
Ára 60 kr o. é.

(10-12)
Stein Janos könyvkereskedésben Kolozsvárt.
Harmath Józsefől Tordán, Wittich Józsefől Marosvásárhelytől, Dobray Nándornal
S. Udvarhelytől, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Janossal Nagyenyeden,
Sindel Károlyal Brassóban, Wagner Józsefől Károlyfejtől kapható:

Szalay László
Történelmi emlékek
IV. V. kötet:
Gróf Károlyi Sándor
önéletrésze és napló-jegyzetei.
2 kötet. Ára 8 fnt 40 kr.

„Elorzott végrendeletek”
Regény. Irta L. BODOR LASZLÓ. Ára 1 fnt 20 kr. oszt. ért.
TARTALOM: I. Kötet. Nagyszerű családás. Boszú terr. Kendei megtanul oláhu.
Az elorzott végrendeletek. Váratlan vendég. Elfogadás. Válságos napok. Nép szava
Isten szava. Az ördög angyal alakban. Derű után boru. A végtárgyalás. II. Kötet:
Bukás. Egy farsangi kaland. Anna és üldözöje. Ki az a matróz? Fekete menyegző.
Elindulás. Nem lehet tudni mivel használ a feleség. A rablók. Az igazság győzelme.
Eskü a halott felett.

WIESNER HUGÓ m. k. földbirtokos.
A megrendelések posta útján utánvé-
tellel történhetők, 1 darab 20 kr és
csak nálam Tokajban 6 darab 1 forint.
KRÖCZER AGOSTON
gyógyszerész Tokajban.